

DE AANJAGER EN HET SAMENVOEGEN VAN OPDRACHTEN

Het eind van het jaar is weer in zicht en ik heb nog niets geschreven over aanbestedingsrecht. Terwijl daar ook dit jaar weer voldoende aanleiding voor was.

Nieuwe wet

Dit jaar is de gewijzigde Aanbestedingswet in werking getreden. De nieuwe wet biedt, in een notendop, meer ruimte voor het uitvragen van innovatieve en duurzame oplossingen (de compensatiesteentje!), de zogenaamde 2B-diensten zijn verdwenen maar voor een aantal diensten met een beperkt grensoverschrijdend belang (aanbestedingsrecht blijft toch Europees recht) geldt een vereenvoudigde procedure en de wet voorziet in verlaging van de administratieve lasten door bijvoorbeeld elektronisch aanbesteden. Dit laatste is vanaf 1 juli 2017 verplicht. De doelstelling van de wet is ongewijzigd: een doelmatige en rechtmatige besteding van overheidsgeld enerzijds en het vergroten van de toegang van het MKB tot de markt voor overheidsopdrachten anderzijds.

Ei van Columbus

Leuk, zo'n nieuwe wet, maar het gaat natuurlijk om de uitvoering daarvan. Het toepassen van de regels blijkt nog niet zo eenvoudig. Om daarin verbetering te brengen heeft de Minister van Economische Zaken een heuse 'Aanjager Beter Aanbesteden' benoemd. Deze Aanjager zal zich onder meer richten op het verbeteren van de beeldvorming rond aanbesteden en het verbeteren van kennis en kennisuitwisseling tussen aannemers en aanbestedende diensten. Of dat nou het Ei van Columbus is...

De Aanjager roept marktpartijen op om problemen te melden. In het evaluatierapport van de Commissie van Aanbestedingsexperts is een overzicht gegeven van de aard van de klachten waarover de Commissie moest adviseren (de Commissie oordeelt niet maar geeft adviezen). De meeste klachten hadden betrekking op het beoordelen van biedingen, het motiveren van gunningsbeslissingen en programma's van eisen, maar niet over beeldvorming. Ook over selectiecriteria en de keuze van ondernemers bij onderhandse procedures werd meerdere keren geklaagd (daarover een volgende keer meer). En over het splitsen en samenvoegen van opdrachten.

Splitsen en samenvoegen

Het splitsen van opdrachten mag niet zonder meer. In ieder geval mag dat niet met bedoeling om aan aanbesteding te ontkomen. Maar er is geen regel die verbiedt dat het maaien van bermen los van het onderhoud van

plantsoenen in de markt wordt gezet. Als beide opdrachten afzonderlijk in de markt worden gezet en de waarde van de verschillende opdrachten daardoor onder de drempel ligt, mag onderhands worden gegund.

Omgekeerd mogen opdrachten volgens artikel 1.5 Aanbestedingswet niet onnodig worden geclusterd, juist om de toegang van het MKB tot de markt voor overheidsopdrachten te waarborgen. Wat dan te denken van het UWV, dat schoonmaak, restauratieve voorzieningen, reststoffenmanagement, groenvoorziening, warme en koude drankenvoorziening, beveiligingsdiensten, klein facilitair onderhoud en BHV-middelen in één opdracht wilde aanbesteden? Deelopdrachten die op het eerste gezicht niet veel met elkaar van doen hebben. Douwe Egberts, die voorheen de warme dranken (en misschien ook de koude, daarover zegt het vonnis niets) leverde, maakte bezwaar. In haar optiek waren de meest uiteenlopende diensten en leveringen in de aanbesteding samengevoegd. Daardoor was het voor haar vrijwel onmogelijk om naar de opdracht mee te dingen. Zonder succes! Daargelaten dat het nog maar de vraag was of 'DE' een beroep op dit clusterverbod kon doen, omdat zij geen MKB bedrijf was. De Rechtbank Amsterdam oordeelde dat in dit geval sprake was van "clustering van de integrale facilitaire dienstverlening", hetgeen niet onlogisch voorkomt".

Samenvoegen mag in dit geval dus wel, maar daarom hoeft het natuurlijk nog niet. En als het voor het grote DE al vrijwel onmogelijk is om op deze opdracht in te schrijven, hoe moeilijk zal het dan voor een MKB-bedrijf zijn? Eerlijk gezegd vind ik dat het UWV, een (semi-) overheidsinstantie, hier een slecht voorbeeld geeft. De overheid zou toch niet alleen met een wet en met de mond moeten belijden dat de toegang van het MKB tot de markt voor overheidsopdrachten moet worden vergroot, maar vooral ook door eigen gedrag moeten aangeven hoe 'het eigenlijk heurt'.

In ieder geval is dit slecht voor de beeldvorming rond aanbesteden. Ik ben benieuwd wat de Aanjager hiervan vindt...

Fijne feestdagen en, alvast, een mooi en gezond 2017.

Per van der Kooi
Advocaat bouw- en aanbestedingsrecht
De Clercq Advocaten Notarissen, Leiden
p.vanderkooi@declercq.com